

DE EGYPTISCHE SCHAATSER

Monoloog

door

RUUD VAN MEGEN

Met dank aan Mohammed Nasser, Hans Dagelet en Abdel Salem

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE EGYPTISCHE SCHAATSER** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **RUUD VAN MEGEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2003 Ruud van Megen
Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363
1800 AJ Alkmaar
Telefoon 072 - 5112135
Website: www.ibva.nl
Email: info@ibva.nl
ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **1** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

De Egyptische schaatser is een monoloog van Ruud van Megen, geproduceerd door Hummelinck Stuurman Theaterproducties in seizoen 1998-1999.

De Egyptische schaatser won in 1995 de Media Media Prijs en Media Max Prijs van Het Festival van het Ongespeelde Stuk in Amsterdam, voorgelezen door acteur Hans Dagelet.

De hoorspelversie van “De Egyptische schaatser” door regisseur Ruud van Wijk, geluidskunstenaar Leo Knikman en acteur Jacob Derwig werd in Berlijn in 1999 2^e bij de Prix Europa.

PERSONEN:

HAKIM - een illegale Egyptenaar: leeftijd tussen 25 en 35 jaar oud.

PLAATS VAN HANDELING:

Niet specifiek, is ter interpretatie van de regisseur.

Van Ruud van Megen verschenen ook de stukken *Een putje*, *Hazewinkel kan nooit kwaad* en *Uiteengaan in subgroepen*.

Voor Kitty

"Benthemmer kaas" staat erop. Vóór Sint-Jansklooster een weg naar rechts. Je moet 't anders daar maar even vragen, hoe je bij zijn boerderij komt. Ze weten 't allemaal. Als je in 't restaurant in Sint-Jansklooster eet, kijk je al tegen zijn foto aan. 't Is een echte held natuurlijk." De stem van de trainer op de Jaap-Eden-baan. Vol ontzag over Evert van Benthem, winnaar van de laatste Elfstedentocht.

Ik kon 't meteen, schaatsen. Ik was ervoor gebouwd, zei de trainer. "Zoals jij vooruit gaat jongen, zelden gezien. Zelden gezien." Dat zei ie al na een paar trainingen. Er waren koude winters geweest, ik was nog niet lang in Nederland. De Elfstedentocht was twee keer gereden. Ik rij naar rechts -ik heb voor de gelegenheid een autootje geleenden jawel, aan de linkerkant heb je de boerderij. Ik rij langzamer. "Benthemmer kaas", een grote schuur met een openstaande deur... Een paar mensen, rond een ladder... En op die ladder... die snor, die snor! En die benen... Hij kijkt om, hij kijkt me recht aan... (*imiteert ingenieur Sijkema*) "Onze winnaar, Evert van Benthem! Het is een grote dag voor Friesland! Hoera!! Hoera!!" Dan ben ik ver weg, Evert in de verte blijft achter op zijn ladder, hij kijkt me nog even na. Ik heb hem gezien, de held! Ik heb naar hem geroepen! En zijn schaatsbenen in die spijkerbroek, laarzen d'r onder... Zulke benen heb ik ook... Zulke benen heb ik nou ook! Zulke benen heb ik ook! Ik heb de benen van een held! Ik heb heldebenen!

(*stilte*)

Mijn moeder vraagt altijd waarom ik voor mijn broertjes geen dure zonnebrillen en horloges meeneem. Als ik zeg dat ik het zelf volkomen onbelangrijk vind, een zonnebril, een horloge, geloven ze me niet. Mijn broers kijken me met lege ogen aan. Ik neem 't ze niet kwalijk. Ze denken dat ik goed verdien. Ik zal ze nooit durven vertellen over de mixed-pickles-fabriek. Over wc's schoonmaken. Dat ik er 's nachts van droom dat er pis uit 't plafond sproeit en dat de muren volgesmeerd zijn met stront, zakenmannenstront, viswijvenstront. Dat vertel ik maar niet. Ik heb 't liever over mijn trainingsschema's. Over het schaatsen, de traditie van het schaatsen. Tot mijn verbazing vinden ze het niet belachelijk. "Schaatsen doen ze in Koeweit en Saudi-Arabië ook", zeggen mijn broertjes. "Daar hebben ze enorme ijshallen." Maar waarom wil ik geen zonnebrillen voor ze meenemen? Best dat ik er zelf geen hoef. Maar zij kunnen er de blits mee maken. Waarom neem ik ze niet mee? Ik ben toch rijk?

(pauze)

Waarom vertel ik ze niet de waarheid? Ik bid dat mijn vader en moeder me niet in Nederland komen opzoeken. Nee. Doen ze niet.

(pauze)

Ik heb er alles aan gedaan om Nederlander te worden, zeg ik tegen mezelf. Ik heb er tegen moeten vechten om niet alles te vergeten. Want dat wilde ik. Alles vergeten. Dat wat ik was, moest verbrand. Uit nieuwsgierigheid naar het nieuwe. Ik wist niets van Nederland toen ik hier kwam. Overal wolkenkrabbers, dacht ik.

(pauze)

In het begin, in het pension, was 't best gezellig. Immigranten onder mekaar. Maar zo gauw ik kon, ging ik er weg. Je moet je zo snel mogelijk mengen onder de autochtone bevolking. Ik had het geluk dat ik een kleine woning kon vinden in een Nederlandse wijk. Ik begon met strotpotten schoonmaken en werken in de mixed-pickles-fabriek. Ondertussen les in de Nederlandse taal. En aanbellen bij de burens, om me voor te stellen. "Goedemorgen mevrouw, meneer, ik ben uw nieuwe buurman."

(pauze)

De burens van boven bleken hufters. Wist ik meteen. Meneer en mevrouw Hendriks. Ze keken me aan alsof ik een hond was. Hond hond hond. Ze hebben een dochter, Bea, een mormel. Ze staat in een elektro-winkel. Ik heb Bea inmiddels goed leren kennen. Ik kwam een keer thuis, en toen hing de voordeur half uit 't lood. Iemand had geprobeerd in te breken. Met een koevoet. Maar mijn drie sloten hadden het gehouden. Later zei mevrouw Hendriks dat het mensen van mijn soort waren geweest, jongetjes nog, maar toen ik vroeg of ze dan de politie had gebeld toen ze ze bezig zag, die mensen van mijn soort, jongetjes nog, zei ze: "Nee, ik heb ze niet gezien. Ik heb het weer van een bekende die ze heb gezien en die heb dus gezegd wie of 't waren." "Oh ja."

Maar 't mormel van boven dus, waarin ik vanaf het begin een mormel heb gezien en niets dan een mormel. Niks bijzonders, zulke mormels heb je overal, je ziet 't aan de blik, de agressie van iemand die de

wereld niet begrijpt. Ik stond tegenover haar in de elektro-winkel. Ik legde haar uit dat ik iets wilde waardoor een lamp in je kamer vanzelf aan en uit kan springen. Zodat dieven denken dat je thuis bent. Bea kneep haar varkensoogjes dicht en kauwde op haar kauwgom.

"Ik begrijp niet wat je bedoel."

Ik zei dat ik 't gezien had bij andere mensen. Dan ging de lamp vanzelf aan en uit.

Nou, ze wist 't niet. Daar moest ze de baas voor spreken en die was er effe niet. Ik hield vol dat 't iets heel normaal was. Er was een klant die al een tijdje op zijn beurt stond te wachten, die zei: "Hij bedoelt een schakelklok."

- "Oh, een schakelklok."

Ze slofte naar een hoekje van de winkel. Ze rommelde wat.

- "Van 19,99 of 24,99?"

- "Wat is het verschil?"

- "Ander kleurtje."

- "Die duurdere is niet beter?"

- "Zal wel."

- "Doe die dan maar." Ik keek ernaar hoe ze het ding in een plastic zak stopte.

(stilte. Dan, venijnig:)

- Heb ik iets van je aan?

(pauze)

- Eh... Nee... Ik geloof van niet.

- Nou, zit dan niet zo te kijken!

- Eh...ja. Ik hoef trouwens geen zak.

- Ook goed. Geen zak.

Ze haalde de zak er vanaf.

Even later sta ik buiten met die klok. Een mormel is een mormel. Ze doet niet zo tegen me omdat ik een buitenlander ben. Ze doet tegen iedereen zo, die op de verkeerde momenten dromerig is. Zo vaak loop ik winkels uit na betaald te hebben, met achterlating van de zojuist aangeschafte goederen. Waar droom ik dan van? Van schaatsen. Glijden... Niet teveel op de kanten... Aan het eind van de zomer begint 't al... In m'n kop... Bochten... Rechte stukken...

(pauze)

Ik heb ook een aardige buurman. Een intellectueel. Contact hebben we niet. Intellectuelen hoeven niet zo nodig contact met hun burens, zelfs niet als dat ook intellectuelen zijn. Hun leven is al vol. Zij lezen kranten en boeken of schrijven ze, en verder hebben ze genoeg aan hun collega's en de vrienden van vroeger.

Terwijl ik op teevee naar "De vakantieman" kijk, denk ik over ze na. Mormel, ouders, intellectueel. Ik verbeeld me dat Bea van boven mee heeft gedaan. Zij wint een vakantiereis met een van haar burens, want zo gaat dat in dat programma. Ze kiest de intellectueel. Mooi moment. Klop op de deur, het mormel dat binnenstapt met haar varkenssoogjes en al die mensen van de televisie erachteraan, en buurman maar lachen en zeggen dat hij het prima kan vinden met het mormel, dat hij graag met het mormel op vakantie zal gaan. Want dat zeggen alle burens in "De Vakantieman", intellectueel of niet.

(pauze)

Ik ga meedoen met dat programma! En als ik win, bel ik bij Bea aan. Dan vraag ik haar mee.

(pauze)

En als we dan op vakantie zijn, als we weg zijn dan... dan... dan ga ik haar neuken godverdomme! Dan ga ik haar feestzaal uitwonen, of ze nou wil of niet! Geen gelul. Had ze maar nee moeten zeggen, toen ik haar meevroeg! Maar ze heeft geen nee gezegd, uit hitsigheid! Nee, onzin. Ze is helemaal niet hitsig. Nee. Misschien is ze wel frigide. Frigide varkenssoogjes. Ach, dat zou jammer zijn. Helemaal niet jammer, dan stoot ik gewoon door! Nee, dat doe ik natuurlijk niet. Ik ben heel lief. Ik doe niks met een vrouw die niet wil. Misschien is Bea diep van binnen wel ongelukkig. Waarom noem ik haar een mormel? Omdat ze dat is! En wat ben ik zelf dan?

(pauze)

Wie ben ik, dat ik haar een mormel durf te noemen? Wie ben ik dan wel?

(stilte)

Het Vondelpark. Herfst nu. Mooi weer, het terras voor het filmmuseum

zit vol mensen. Dit ligt onder de zeespiegel. Ik zie de zee het terras overspoelen, en toch blijft alles even zomers. Niemand hapt naar adem. De haren van de mensen golven omhoog. Ze kletsen gewoon verder. Iedereen beweegt wat langzamer, dat is alles. Dan gaat 't vriezen. Het terras wordt een brok ijs. Niks beweegt meer. Ze zitten gevangen voor altijd. Amsterdamse mensen, gegoten in ijs.

(stilte)

De dagen worden korter. 't Vriest al een beetje. Hoop dat 't doorzet, want ik ben er klaar voor. Voor Bartlehiem, voor Dokkum, voor Sneek. Ik oefen stiekem al het klunen. 's Nachts kan iemand die toevallig zijn hond uitlaat op een bepaalde kade in Amsterdam een Egyptenaar zien klunen. De naam van die kade geef ik niet prijs. Ik wil geen pottekijkers. Die marathonschaatsers zullen nog opkijken. Met hun gesponsorde ploegjes. Ik zeg niet dat ik een eventuele Elfstedentocht win, maar ik zeg: ze moeten oppassen. Ik ben in vorm, al zeg ik het zelf. Als ik Evert van Benthem nu weer zou zien staan, op die ladder bij zijn boerderij, zou ik uit mijn auto stappen, hem een hand geven en zeggen: "kijk eens naar mijn benen, Evert. Niet slecht hè?"

(pauze)

Strontpottenwerk doe ik niet meer. Ik haat wc-eenden, kantoormannen- en secretaressestront. Ik ben gevoelig voor geuren. Ik wil ander werk. Ik krijg het niet. Dat maakt me vrolijk. Ik groet iedereen op straat. Ik babbel met schaatsers op de Jaap-Eden-baan. Nu willen ze wel met me praten, nu ze zien hoe goed ik kan schaatsen. Gelukkig zeggen ze niet hoe goed ze mijn Nederlands vinden, en als ik ze vertel dat ik een koekoeksklok heb gekocht doet ze dat niks. Dat is fijn. Ik ben al aardig geassimileerd. Ik heb bijna bereikt wat ik hier wilde. De totale integratie, met bijbehorend isolement. Ik ben uitgekotst door mijn vrienden van het begin, uit het pension. Die komen samen in het koffiehuis, in de Marokkaanse buurtwinkel, in de moskee, op straat. Dat noem ik schijngezellig. Ze spreken slecht Nederlands, daarom hokken ze bij mekaar. Ik daarentegen ben zo langzamerhand het evenbeeld van mijn intellectuele buurman. Als ik niet train, lees ik en kijk televisie. Dit zelfgekozen isolement, deze totale uitzichtsloze vrijheid, is wat ik wilde. Het is helder en rustig. Er kwamen sowieso te veel mensen langs, zomaar, zonder van tevoren te bellen. Terwijl ik, als ik thuis ben, uit wil rusten van mijn trainingen. Dan wil ik stilte.

(pauze)

En in die stilte... het geluid van schaatsen op ijs. Mijn schaatsen, zoals ik ze die middag heb gehoord.

(pauze)

Je kunt dat geluid lang horen, als je je concentreert.

(stilte)

Daarna treedt er iets in, wat ik de Nederlandse stilte ben gaan noemen. Een stadse stilte. Met auto's, vaag van buiten. Doffe geluiden van de burens. Een plee die wordt doorgetrokken. Voetstappen op het plafond. Iemand die de trap in het trappenhuis afloopt. Deur die slaat.

(stilte)

Er staan ijsbloemen op mijn raam. Er wordt gefluisterd over een Elfstedentocht. Echt waar.

(pauze)

Op de Botshol is het ijs vandaag prachtig, zwart. Ik ga niet zo diep door m'n knieën als op de baan. Bij natuurijs moet je wat hoger zitten en een kortere slag rijden. Ga je niet meteen op je bek als er scheuren in 't ijs zitten.

(pauze)

Als ik 's avonds thuiskom is 't ijskoud in huis. Ik voel aan de verwarming. Doet 't niet. Wat nou? Eerst maar es een warme douche. Daarna televisie. Eten. Morgen reparateur bellen.

(pauze)

Ik ben erg geil. Had ik maar een vriendin. Hoeren vind ik te duur. Telefoonsex is te gek, maar verslavend. Ik denk dat ik geil ben uit praktische overwegingen. 't Is te koud in huis. Toch maar de telefoon pakken? Nee, dan doe ik het morgen weer. En overmorgen. En de dag daarop. Zo'n slappeling ben ik wel. Op FilmNet ben ik vanaf overmorgen wel geabonneerd. Voornamelijk omdat daar steeds meer sport

op wordt uitgezonden. En ook een beetje vanwege de pornofilms. Niet dat 't gestoorde beeld niet lekker was. Best geil, dat gestoorde beeld van een pornofilm. Af en toe pik je d'r toch wel iets uit. Maar dat soort films komen niet elke avond, en voor mij steeds te laat. Ik moet morgen al vroeg weer schaatsen. Voor tieners naar bed. En pornofilms huren of kopen doe ik al niet meer, sinds ik beseft dat ik hier dood kan gaan terwijl ik zo'n film in huis heb. Dan vinden ze mij en natuurlijk ook die porno-film. Dat zou ik erg beschamend vinden, ook al ben ik dan dood. Dat gun ik zo'n lijkenopruimer toch niet... Dat hij dan naar mijn dode gezicht kijkt, en denkt: vieze Egyptenaar, en vervolgens die film onder zijn jasje meesmokkelt. Vuile lijkenpikker! Dat gun ik hem niet. Dus ik ruk maar wat. Mijn adem dampet in de kamer.

(pauze)

Niet vieze Egyptenaar. De Nederlanders kunnen een Egyptisch gezicht niet plaatsen. De lijkenpikker zou vieze Marokkaan denken. Vieze Marokkaan.

(stilte)

-Valk warmtetechniek.

-Hallo. U spreekt met Hakim al-Djiba. Ik heb een klein probleempje. 't Is namelijk zo dat mijn verwarming 't niet doet.

-Wacht effe meneer. Hebben wij die verwarming geïnstalleerd?

-Geïnstalleerd? Weet ik niet. Ik huur dit huis van Woningbouwvereniging 't Dakje.

-Wij installeren niet voor 't Dakje. U moet even naar 't Dakje bellen en vragen wie d'r geïnstalleerd heeft.

-Oh. Ja. Nou, dan eh...

-Ja wacht effe. Goeie kans dat die installateur intussen mot heeft met die lui van 't Dakje.

-Oh. Is er iets met 't Dakje.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto